

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över Jordbruksverkets förslag till ändrade föreskrifter om ekologisk produktion

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Remissen innehåller även förslag på avgifter som omfattas av samråd med Ekonomistyrningsverket enligt avgiftsförordningen (1992:191). Dessa delar är därmed undantagna från kraven i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och Regelrådet avstår därför från att yttra sig i de delarna

Innehållet i förslaget

Det huvudsakliga förslaget till Jordbruksverkets föreskrifter om ekologisk produktion har behandlats under våren 2023. Det nu remitterade förslaget berör endast två tilläggsförslag till ändringar i föreskrifterna. Det gäller ändrade avgifter för anmälan till certifieringssystemet och att sökanden behöver redovisa fler uppgifter i sin ansökan om godkännande att få rekrytera icke-ekologiskt uppfödda avelsdjur till ekologisk besättning.

Jordbruksverket föreslår att ändringarna i föreskrifterna ska börja gälla den 1 januari 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att Jordbruksverket ska rapportera uppgifter om innehållet i sina beslut om godkännande att få rekrytera icke-ekologiskt uppfödda avelsdjur till kommissionen senast den 30 juni varje år. Kommissionen ställer krav på att följande uppgifter redovisas:

- Vetenskapligt namn och trivialnamn (allmänt och latinskt namn, dvs. art och släkte).
- Raser och stammar.
- Produktionsändamål: Kött, mjölk, ägg, dubbla ändamål eller avel.
- Antal undantag och totalt antal djur vi givit undantag för.
- Motivering till undantaget: Brist på lämpliga djur eller andra skäl.

Detta framgår av artikel 53.6.b i förordning (EU) 2018/848 och i bilaga III punkt 2 i förordning (EU) 2020/4642). Enligt nuvarande föreskrifter är det endast obligatoriskt för djurhållare som ansöker

om byte av djurras eller en ny djurspecialisering att redovisa djurens ras eller stam samt produktionsinriktning, som är det vedertagna begreppet på svenska. Det föreslås därför att samtliga djurhållare ska lämna uppgifter om ras och produktionsinriktning oavsett vad ansökan gäller. För att underlätta för sökanden kommer det finnas färdiga listor med alternativ i Jordbruksverkets e-tjänst.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att det inte finns några andra möjligheter för Jordbruksverket att få tillgång till uppgifterna om ras än i samband med sökandens ansökan. Om Jordbruksverket inte får del av uppgifterna kan kraven på redovisning till kommissionen inte uppfyllas. Jordbruksverket kan inte heller bedöma om det finns skäl att bevilja ansökan eftersom det mycket väl kan finnas ekologiska djur av den ras som sökanden önskar rekrytera i databasen OrganicXlivestock. Om det gör det måste sökande förklara varför dessa ekologiska djur inte passar i den egna besättningen. När det gäller produktionsändamålet kan Jordbruksverket däremot rapportera att all rekrytering av däggdjur sker i avelssyfte oberoende av vilken inriktning företaget har. Det beror på att det är den enda giltiga orsaken till varför man får köpa icke ekologiska däggdjur. Då skulle Jordbruksverket inte behöva fråga om de djur någon vill rekrytera ska användas inom kött- eller mjölkproduktion. I rapporteringsmallen som ska användas avkrävs dock Jordbruksverket att ta ställning till om rekryteringen är för kött, mjölk osv. För fjäderfä får man rekrytera både för avel och för uppfödning till kött, så för dessa måste Jordbruksverket veta syftet med inköp av djuren. Fram till dess att rapporteringsmallen är ändrad förordar Jordbruksverket därför att man tar in uppgift om syfte med rekryteringen utöver avelssyftet, alltså om djuren ska ingå i mjölk- eller köttproduktion eller båda delarna. Redan idag ges möjlighet för sökanden att på frivillig väg redovisa vad det är för ras på de icke ekologiska djur de ansöker om undantag för att få rekrytera. Många fyller i uppgiften frivilligt men inte alla. Att lämna uppgiften direkt i ansökan innebär en mindre administrativ börda för företagen än att lämna uppgifterna efter en begäran om komplettering från Jordbruksverket. En begäran om komplettering kan också innebära att sökanden får sitt beslut senare än om uppgiften finns i ansökan från början, eftersom ansökan ska bedömas mot vilka ekologiska djur som finns i organicXlivestock. Jordbruksverket bedömer därför det är ett bättre alternativ att föreskriva om att sökanden ska lämna uppgifterna i sin ansökan än att inte ändra föreskriften.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar, liksom effekter av om någon reglering inte kommer till stånd, är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att föreskrifterna kompletterar förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter samt kommissionens genomförandeakter och delegerade akter kopplade till den.

Förslagsställarens bedömning är att regleringen är i enlighet med skyldigheterna. De föreslagna nationella regler som tidigare har remitterats i år har anmälts till kommissionen som tekniska regler.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges att ändringarna i föreskrifterna skall börja gälla 24 januari 2024. Regelrådet har inte kunnat återfinna en beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till tidpunkt för ikraftträdande. Regelrådet har heller inte kunnat återfinna om det finns en beskrivning av behovet av speciella informationsinsatser.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande och behovet av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att förslaget vänder sig till djurhållare som behöver ansöka om undantag för att få rekrytera icke-ekologiska djur till sin besättning när det inte finns tillgång på ekologiska avelsdjur. År 2022 sökte drygt 400 företag om undantag för att få rekrytera icke-ekologiska djur. De flesta sökanden fick bifall på sin ansökan. Endast ett fåtal företag fick delvis bifall eller avslag på sin ansökan.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal och bransch är godtagbar, men att beskrivningen utifrån berörda företags storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges att redan idag ges möjlighet för sökanden att på frivillig väg redovisa vad det är för ras på de icke ekologiska djur de ansöker om undantag för att få rekrytera. Många fyller i uppgiften frivilligt men inte alla anger förslagsställaren. Att lämna uppgiften direkt i ansökan innebär en mindre administrativ börda för företagen än att lämna uppgifterna efter en begäran om komplettering.

Förslagsställarens bedömning är att den ökade administrativa bördan för företagen uppskattas till maximalt tio minuter per ansökan och anses därför vara försumbar.

Regelrådet vill framföra följande. Enligt den särskilda konsekvensanalysen är de administrativa kostnaderna oförändrade. Såvitt Regelrådet förstår förslagsställarens skrivningar i konsekvensutredningen skulle förslaget innebära en regellättnad i förhållande till att företagen behöver inkomma med en komplettering. Samtidigt är det som nu remitteras, såvitt Regelrådet förstår det, en uppgift som hittills inte har begärts in. Förslagets effekter på företagets administrativa kostnader hade behövt tydliggöras.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på företagets administrativa kostnader är bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att Jordbruksverket har sett över avgiften för anmälan till certifieringssystemet. Handläggningen av ärendena har gått snabbare än vad Jordbruksverket tidigare har beräknat, och det föreslås därför att avgiften sänks från 500 till 200 kr per anmälan. Utöver det anges i konsekvensutredningen att regleringen inte får

effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Regelrådet vill framföra följande. Som framgår vid Regelrådets ställningstagande omfattas inte avgiftsförändringen av Regelrådets granskning. Såvitt Regelrådet förstår förslaget kommer det inte att uppstå några andra kostnader utöver det. Gällande förslagets verksamhetspåverkan hade det varit önskvärt med en utförligare motivering till förslagsställarens ställningstagande, men den beskrivning som finns kan godtas i detta ärende.

Trots det nämnda finner Regelrådet att beskrivningen av förslagets effekter på företagens andra kostnader, liksom verksamhetspåverkan, är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Som även framgår ovan bedömer förslagsställaren att regleringen inte får effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Regelrådet vill framföra följande. Regelrådet ifrågasätter visserligen inte förslagsställarens ställningstagande i sak, men anser att det hade varit önskvärt med en tydligare motivering till ställningstagandet. Den beskrivning som finns kan dock godtas för detta ärende.

Trots det nämnda finner Regelrådet att beskrivningen av förslagets effekter på konkurrensförhållandena är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Som framgår ovan bedömer förslagsställaren att regleringen inte får effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Regelrådet vill framföra följande. Regelrådet ifrågasätter visserligen inte förslagsställarens ställningstagande i sak, men anser att det hade varit önskvärt med en tydligare motivering till ställningstagandet. Den beskrivning som finns kan dock godtas för detta ärende.

Trots det nämnda finner Regelrådet att beskrivningen av förslagets effekter på regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det saknas en beskrivning av om särskilda hänsyn kan tas till små företag vid reglernas utformning. Som framgår ovan saknas även en beskrivning av berörda företag utifrån storlek, liksom information gällande hur ofta en ansökan behöver göras.

Även om särskilda hänsyn inte kan tas till små företag vid reglernas utformning behöver det anges och motiveras i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskilda hänsyn kan tas till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan har förslagsställaren beskrivit vissa aspekter i konsekvensutredningen på ett godtagbart sätt. Det centrala i förslaget gäller en utökad rapporteringsskyldighet, som får effekter för företagens administrativa kostnader. Regelrådet har funnit brister i beskrivningen av förslagets effekter på företagens administrativa kostnader. Regelrådet har likaså funnit brister i beskrivningen av berörda företag utifrån storlek, samt om särskilda hänsyn kan tas till små företag vid reglernas utformning. Konsekvensutredningen saknar därmed alltför mycket information för att förslagets effekter för företag ska kunna bedömas.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 11 oktober 2023

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver

Ärendet föredrogs av: Anna Nilsson

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande